

DEMOKRATYCZNE
PAŃSTWO
PRAWA

DEMOKRATYCZNE PAŃSTWO
PRAWA
ZAGADNIENIA WYBRANE

REDAKCJA NAUKOWA

MACIEJ ALEKSANDROWICZ

ADAM JAMRÓZ

LECH JAMRÓZ

Temida2

Białystok 2014

© Copyright by Temida 2
Białystok 2014

Redaktor Naukowy Wydawnictwa Temida 2: Cezary Kosikowski

Rada Naukowa Wydawnictwa Temida 2:

Przewodniczący Rady Naukowej Wydawnictwa Temida 2: Emil W. Pływaczewski

Członkowie z Uniwersytetu w Białymstoku: Stanisław Bożyk, Leonard Eteł, Ewa M. Guzik-Makaruk, Adam Jamróz, Dariusz Kijowski, Cezary Kosikowski, Cezary Kulesza, Agnieszka Malarewicz-Jakubów, Maciej Perkowski, Stanisław Prutis, Eugeniusz Ruśkowski, Walerian Sannetra, Joanna Sieńczyło-Chlabicz, Ryszard Skarzyński, Halina Święczkowska, Jaroslav Volkonovskii, Mieczysława Zdanowicz

Członkowie z Polski: Marian Filar (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), Edward Gniewek (Uniwersytet Wrocławski), Lech Paprzycki (Sąd Najwyższy)

Członkowie zagraniczni: Lidia Abramczyk (Państwowy Uniwersytet im. Janki Kupały w Grodnie, Białoruś), Vladimir Babčak (Uniwersytet w Koszycach, Słowacja), Renata Almeida da Costa (Uniwersytet La Salle, Brazylia), Chris Eskridge (Uniwersytet w Nebrasce, USA), Jose Luis Iriarte Angél (Uniwersytet Navarra, Hiszpania), Marina Karasjewa (Uniwersytet w Woroneżu, Rosja), Bernhard Kitous (Uniwersytet w Rennes, Francja), Martin Krygier (Uniwersytet w Nowej Południowej Walii, Australia), Petr Mrkyvka (Uniwersytet Masaryka, Czechy), Marcel Alexander Niggli (Uniwersytet we Fryburgu, Szwajcaria), Andrej A. Novikov (Państwowy Uniwersytet w Sankt Petersburgu, Rosja), Sławomir Redo (Uniwersytet Wiedeński, Austria), Bernd Schünemann (Uniwersytet w Monachium, Niemcy), Sebastiano Tafaro (Uniwersytet w Bari, Włochy), Wiktor Trinczuk (Kijowski Narodowy Handlowo-Ekonomiczny Uniwersytet, Ukraina)

Żadna część tej pracy nie może być powielana i rozpowszechniana w jakiegokolwiek formie i w jakikolwiek sposób (elektroniczny, mechaniczny), włącznie z fotokopiowaniem – bez pisemnej zgody wydawcy.

ISBN 978-83-62813-65-0

Recenzent: *Prof. Mirosław Wyrzykowski*

Zdjęcie na okładce: *Bartłomiej Cacko*

Opracowanie graficzne i typograficzne: *Anna Tomczyk, Jerzy Banasiuk*

Projekt okładki: *Jerzy Banasiuk*

Redakcja techniczna: *Jerzy Banasiuk*

Korekta: *Bogumiła Mancewicz*

Wydawca: *Temida 2*

Przy współpracy i wsparciu finansowym
Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku

Spis treści

Przedmowa	9
-----------------	---

Część pierwsza

MODELE I ZASADY DEMOKRATYCZNEGO PAŃSTWA PRAWA

MACIEJ ALEKSANDROWICZ

Uwagi o modelu państwa prawnego w Szwajcarii	15
--	----

TADEUSZ BIERNAT

Zasada <i>the rule of law</i> a definiowanie pojęcia państwa prawa	25
--	----

OLGIERD BOGUCKI, AGNIESZKA CHODUŃ

Zasady techniki prawodawczej w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego w odniesieniu do demokratycznego państwa prawnego	45
--	----

ANDRZEJ GRABOWSKI

Teoria konstytucyjnego państwa prawa i jej wpływ na argumentację prawniczą	57
---	----

MARIAN GRZYBOWSKI

Elementy koncepcji państwa prawa w szwedzkich aktach konstytucyjnych	71
---	----

MARZENA KORDELA

Formalne państwo prawne	83
-------------------------------	----

JAROSŁAW MIKOŁAJEWICZ

Prawo intertemporalne a zasada państwa prawnego	93
---	----

JADWIGA POTRZESZCZ

Bezpieczeństwo prawne w demokratycznym państwie prawa 105

MAŁGORZATA STEFANIUK

„Ważny interes (publiczny, społeczny, państwa)”, jako warunek
odstępstwa od zasady zachowania odpowiedniej *vacatio legis* 115

ROMAN ANDRZEJ TOKARCZYK

Paradygmatyczne ujęcie koncepcyjnych i ustrojowych aspektów
demokratycznego państwa prawa..... 127

Część druga

PRAWA I WOLNOŚCI JEDNOSTKI ORAZ ICH INSTYTUCJONALNA OCHRONA

TATIANA CHAUVIN

Reforma instytucji ombudsmana we Francji..... 163

JAN IWANEK

Ombudsman w systemie zdecentralizowanym Hiszpanii..... 191

ADAM JAMRÓZ

Prawa i wolności jednostki na gruncie francuskich konstytucji..... 207

JOANNA SIĘNCZYŁO-CHLABICZ

Działanie w interesie publicznym jako decydujące kryterium
rozstrzygnięcia konfliktu: wolność prasy a ochrona prywatności
osób wykonujących działalność publiczną 229

ANDRZEJ WRÓBEL

Prawo do zmiany religii w wymiarze kolektywnym
i indywidualnym. Zarys problemu 243

Część trzecia

INSTYTUCJE PAŃSTWA DEMOKRATYCZNEGO.
WŁADZA SĄDOWNICZA

STANISŁAW BOŻYK

Ustawy zasadnicze Knesetu jako podstawa demokratycznego
ustroju Państwa Izrael 257

EWA M. GUZIK-MAKARUK, EMIL W. PŁYWACZEWSKI

Duch racjonalnego prawodawcy w obowiązującym kodeksie karnym..... 271

LECH JAMRÓZ

Wokół konstytucyjnej regulacji władzy sądowniczej. Kilka aspektów 285

JAN MAJCHROWSKI

Czy i jak finansować partie polityczne w demokratycznym
państwie prawnym? 299

DOBROCHNA MINICH

Wyroki interpretacyjne Trybunału Konstytucyjnego jako wyraz
dyskursu prawniczego 309

ALEKSANDER PROKSA

Niezależność Narodowego Banku Polskiego 321